Załącznik do uchwały nr IV/7/24 Zarządu stowarzyszenia LGD Puszcza Knyszyńska
z dn.28.06.2024 r.

Procedura ustalania lub zmiany niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD

Supraśl, czerwiec 2024

Lokalna Grupa Działania – Puszcza Knyszyńska
ul. Piłsudskiego 17, 16-030 Supraśl
tel: 85 710 88 50, www.puszczaknyszynska.org

§ 1

1. Wykaz aktów prawnych oraz użytych pojęć i skrótów:
   1) **Wytyczne szczegółowe na wdrażanie LSR** – Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS), wydane na podstawie art. 15a Ustawy RLKS (projekt);
   2) **regulamin naboru wniosków** – regulamin naboru wniosków o wsparcie, o którym mowa w ustawie RLKS;
   3) **umowa ramowa** – umowa o warunkach i sposobie realizacji LSR, o której mowa w ustawie RLKS;
   4) **LGD** – Lokalna Grupa Działania – Puszcza Knyszyńska;
   5) **Rada LGD** – Rada LGD Puszcza Knyszyńska; organ o którym mowa art. 4 ust. 3 pkt 4 oraz ust. 4-7 ustawy RLKS;
   6) **LSR** – strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o której mowa w art. 1 pkt 2 ustawy RLKS oraz art. 32 rozporządzenia 2021/1060;
   7) **start DG** - podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej;
   8) **rozwój DG** - rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej;
   9) **start GA** - tworzenie a gospodarstw agroturystycznych;
   10) **rozwój GA** - rozwijanie gospodarstw agroturystycznych;
   11) **start KŁŻ** - tworzenie KŁŻ;
   12) **rozwój KŁŻ** - rozwijanie KŁŻ ;
   13) **koncepcja SV** - przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi.

§ 2

1. Procedura obejmuje ogół regulacji, stanowiących podstawę przygotowania i zmiany przez LGD *„niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD”.*

§ 3

1. W przypadku wsparcia na wdrażanie LSR, LGD dokonuje wyboru operacji spośród operacji, które spełniających warunki o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1, przy zastosowaniu kryteriów wyboru operacji, które są ustalane przez LGD.
2. LGD może:
   1) zastosować kryteria wyboru operacji:

a) dostępowe, tj. warunkujące udzielenie wsparcia,
b) rankingujące. tj. premiujące operacje o określonym charakterze;

2) określić minimum punktowe dla danych kryteriów wyboru operacji.

§ 4

1. LGD przygotowuje projekt kryteriów wyboru operacji, z uwzględnieniem § 1 ust. 2. Przygotowane kryteria wyboru muszą być:
   1) logicznie powiązane ze stwierdzonymi potrzebami, określonymi celami oraz przyjętymi wskaźnikami produktu i rezultatu zapisanymi w LSR,
   2) przejrzyste, obiektywne i niedyskryminujące,
   3) mierzalne oraz powinny posiadać dodatkowe opisy i definicje, pozwalające na ich właściwe zrozumienie i zastosowanie,
   4) dookreślone w zakresie spełniania warunków przyznania określonej liczby punktów.

§ 5

1. LGD zastosuje co najmniej dwa kryteria wyboru operacji o charakterze rankingującym, wybrane spośród niżej wskazanych kategorii kryteriów, tj. kryteriów:

1) umożliwiających wybór przez LGD najlepszych koncepcji SV, w ramach których projekty będą premiowane lub premiowanie projektów z każdej koncepcji SV, na przygotowanie której LGD zarezerwowała środki LSR,
2) zapewniających racjonalne gospodarowanie zasobami lub ograniczających presję na środowisko,
3) dedykowanych dla mieszkańców obszarów wiejskich, wykluczonych społecznie ze względu na przynależność do zdiagnozowanych w LSR grup w niekorzystnej sytuacji,
4) realizowanych przez młode kobiety prowadzące / współprowadzące gospodarstwo rolne w ramach zakresów: *tworzenie gospodarstw agroturystycznych, gospodarstw opiekuńczych, zagród edukacyjnych* i *krótkich łańcuchów dostaw żywności* oraz *rozwój gospodarstw agroturystycznych, gospodarstw opiekuńczych, zagród edukacyjnych* i *krótkich łańcuchów dostaw żywności* realizowanych w partnerstwie (z wyłączeniem operacji, które z zasady są realizowane w partnerstwie np. operacje w zakresie start albo rozwój krótkich łańcuchów dostaw żywności),
5) zintegrowanych (łączące różne dziedziny, tematyki, gospodarki, w celu kompleksowego zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb społeczności),
6) innowacyjnych, gdzie innowacja jest określona na poziomie LSR (z uwzględnieniem stopnia rozwoju danego obszaru),

7) wykorzystujących lokalny potencjał (najlepiej endemiczny) tj. np. zasoby naturalne, w tym przyrodnicze, lokalizację, dziedzictwo lokalne, w tym kulinarne, popyt na szczególnego rodzaju usługi (np. srebrna gospodarka lub usługi opiekuńcze nad dziećmi itp.,
8) zapewniających tworzenie nowych miejsc pracy oraz zatrudnienie na nich pracowników, jeżeli taką deklarację złożył wnioskodawca w celu uzyskania dodatkowych punktów za spełnienie kryteriów wyboru operacji.

§ 6

1. Przygotowane Kryteria wyboru operacji – przed ich zatwierdzeniem, zostaną poddane konsultacjom wewnętrznym i zewnętrznym, w tym m. in. przez ich publikację na stronie internetowej LGD oraz przy zastosowaniu metod partycypacyjnych, takich jak: spotkanie konsultacyjne, konsultacje internetowe.
2. Zasadę konsultacji kryteriów wyboru operacji przed ich zatwierdzeniem, o której mowa w ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany kryteriów wyboru operacji.
3. Konsultacja kryteriów wyboru operacji przed ich zatwierdzeniem przez Radę LGD ma na celu:
   1) wypracowanie kryteriów wyboru operacji, które pozwolą wyłonić operacje najpełniej wpisujące się w realizację przedsięwzięć i celów LSR;
   2) wypracowanie precyzyjnych i zrozumiałych dla wnioskodawców kryteriów wyboru operacji, które w toku ich stosowania nie będą budzić wątpliwości interpretacyjnych wśród wnioskodawców, a także innych zainteresowanych podmiotów i organów (wypracowanie niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru operacji. Uniknięcie błędów w konstrukcji kryteriów wyboru operacji polegających zwłaszcza na użyciu niejasnych lub nieostrych (mało precyzyjnych pojęć).

§ 7

1. Kryteria wyboru operacji podlegają zmianie w przypadku:
   1) Wskazania błędów w sformułowaniu poszczególnych kryteriów przez Zarząd Województwa.
   2) Wskazania błędów w sformułowaniu kryteriów w czasie prowadzonych konsultacji wewnętrznych i zewnętrznych.
   3) Wniosku Zarządu LGD Puszcza Knyszyńska.
   4) Wniosku Przewodniczącego Rady LGD lub grupy minimum 3 członków Rady o dokonanie zmiany kryteriów, w związku z wątpliwościami interpretacyjnymi w czasie oceny operacji przez Radę.

5) Grupa minimum dziesięciu członków zwyczajnych

§ 8

1. Za prawidłowy przebieg procedury przygotowania kryteriów wyboru operacji i wprowadzania zmian do tych kryteriów odpowiedzialne jest biuro LGD*.*
2. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia lokalnych kryteriów wyboru operacji oraz zmiany tych kryteriów, należy do kompetencji Zarządu LGD, po przeprowadzeniu konsultacji i po zaopiniowaniu przez Radę LGD*.*
3. Zatwierdzone kryteria wyboru operacji a także ich zmiany są publikowane na stronie internetowej LGD.

ZAŁĄCZNIK nr 1
Do: Procedury ustalania lub zmiany niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD

LOKALNE KRYTERIA WYBORU OPERACJI – Opis kryteriów

Lista kryteriów, spośród których będą wybierane kryteria do oceny poszczególnych przedsięwzięć LSR LGD Puszcza Knyszyńska

Kryteria I-VIII: kryteria wspólne we wszystkich kartach oceny
Kryteria IX-XIX: kryteria indywidualnie przypisane do poszczególnych rodzajów operacji

LOKALNE KRYTERIA OCENY OPERACJI (WSPÓLNE DLA WSZYSTKICH TYPÓW NABORÓW)				
Kryterium:	**Opis:**	**Punktacja:**	**Źródło weryfikacji:**	**Uwagi**
I. Doradztwo LGD	Preferuje się wnioskodawców korzystających ze wsparcia doradczego oferowanego przez Biuro LGD. LGD nie przyznaje punktów w tym kryterium jeśli doradztwo odbyło się w dwóch ostatnich dniach roboczych naboru. Doradztwo będzie punktowane tylko w przypadku, gdy będzie dotyczyło wypełniania wniosku i przygotowania załączników.	3 pkt - wnioskodawca jednokrotnie korzystał z doradztwa prowadzonego przez Biuro LGD w zakresie do którego wnioskodawca składa wniosek 0 pkt - wnioskodawca nie korzystał z doradztwa prowadzonego przez Biuro LGD w zakresie do którego wnioskodawca składa wniosek, albo skorzystał z doradztwa jedynie w zakresie ogólnym dotyczącym danego naboru.	Dokumentacja LGD (Karta usługi doradczej – świadczonej w biurze LGD)	Informację zawartą we wniosku o przyznanie pomocy potwierdza Biuro LGD.

II. Poprawność i kompletność wniosku	W ramach kryterium przyznaje się punkty dla wniosków, które zostaną złożone w konkursie kompletne i poprawne formalnie,	3 pkt – wniosek jest kompletny i poprawny pod względem formalnym 0 pkt – wniosek jest niekompletny i wymaga uzupełnień pod względem formalnym	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR	Aby otrzymać 3 pkt Wnioskodawca musi złożyć wniosek, który nie będzie wymagał wezwania do uzupełnień pod względem formalnym.
III. Wkład własny wnioskodawcy w finansowanie projektu	W ramach kryterium oceniana będzie wielkość zaangażowanych środków własnych wnioskodawcy w ramach wkładu własnego w realizację projektu. Premiowane będą projekty, w których wnioskodawcy deklarują wkład własny na poziomie wyższym niż minimalny określony w LSR i odpowiednim Programie.	6 pkt - deklarowany wkład własny jest wyższy od minimalnego o więcej niż 10 p.p. 3 pkt - deklarowany wkład własny jest wyższy od minimalnego o wartość w przedziale powyżej 5 p.p. do 10 p.p. włącznie. 0 pkt - wnioskodawca deklaruje wkład własny na minimalnym wymaganym poziomie	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR	Minimalna procentowa wysokość wkładu własnego podawana jest oddzielnie dla każdego naboru w ramach każdego działania.
IV. Wpływ operacji na zapewnienie racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi lub ograniczający presję na środowisko	Preferuje się operacje zapewniające racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi lub ograniczające presję na środowisko. Dotyczy to takich działań jak: zmniejszenie emisji hałasu, czy zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska, np. poprzez stosowanie rozwiązań OZE. Przez operacje mające pozytywny wpływ rozumie się także operacje zawierające komponent edukacyjny w zakresie ekologii; zawierające komponent czynnej ochrony przyrody oraz przyczyniające się do ochrony obszarów przyrodniczo	3 pkt - operacja pozytywnie wpływa na poprawę stanu środowiska naturalnego lub klimatu obszaru LSR. 0 pkt - operacja ma neutralny wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego lub klimatu obszaru LSR.	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR	Aby otrzymać 3 pkt. operacja musi zakładać pozytywny efekt ekologiczny w jednym z obszarów: - przyczyniać się do zapewnienie racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi lub ograniczający presję na środowisko, a zastosowane w tym zakresie rozwiązania nie mogą stanowić mniej niż 5% całego budżetu projektu; - zawierać komponent edukacyjny w zakresie ekologii stanowiący jeden z głównych celów realizacji projektu oraz na który przeznaczono nie mniej niż 20% wartości projektu;

	cennych, np. poprzez kanalizowanie ruchu turystycznego.			- zawierać komponent czynnej ochrony przyrody, stanowiący nie mniej niż 20% budżetu projektu; - zawierać komponent działań dotyczący kanalizowania ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo, stanowiący nie mniej niż 20% budżetu projektu.
V. Komplementarność projektu z innymi projektami	Preferuje się operacje komplementarne i zintegrowane z innymi programami pomocowymi. W ramach LSR można wskazać komplementarność międzyprogramową, terytorialną bądź sektorową projektów LSR z innymi projektami realizowanymi ze środków europejskich (np. PROW 2014-2022, PROW 2022-2027, RPO 2014-2020, RPO 2021-2027, programy współpracy transgranicznej) lub innych (np. FIO, Programy MKiDN), które zostały zrealizowane lub są w trakcie realizacji. Operacja może być elementem szerszego przedsięwzięcia, lub pozostawać w związku z realizacja innych projektów NSRO bądź innych działań realizowanych przez Wnioskodawcę, Beneficjenta lub inne podmioty. Należy wykazywać projekty powiązane logicznie ze sobą.	3 pkt. – wnioskodawca wykazał komplementarność z innymi projektami 0 pkt – wnioskodawca nie wykazał komplementarności z innymi projektami	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR + dodatkowe dokumenty wnioskodawcy potwierdzające komplementarność projektu	Weryfikacji podlegać będzie powiązanie projektu z innymi przedsięwzięciami, zarówno tymi zrealizowanymi, jak też z tymi, które są w trakcie realizacji w szczególności w następującym zakresie: czy przy realizacji projektu będą wykorzystywane efekty realizacji innego projektu, czy nastąpi wzmocnienie trwałości efektów jednego przedsięwzięcia realizacją innego, czy projekty są adresowane do tej samej grupy docelowej, tego samego terytorium; czy rozwiązują ten sam problem; czy realizacja jednego projektu jest uzależniona od przeprowadzenia innego przedsięwzięcia; czy projekt jest elementem szerszej strategii realizowanej przez szereg projektów komplementarnych; czy projekt stanowi ostatni etap szerszego przedsięwzięcia lub kontynuację wcześniej realizowanych przedsięwzięć. Aby otrzymać punkty w tym kryterium należy podać m.in. tytuł/ tytuły projektów oraz informację w jaki sposób są one komplementarne do projektu wnioskodawcy.

VI. Oddziaływanie operacji na grupy szczególnie istotne w LSR LGD Puszcza Knyszyńska	Preferuje się operacje oddziaływujące pozytywnie na grupy szczególnie istotne w LSR. Zgodnie z LSR LGD Puszcza Knyszyńska grupy szczególnie istotne to: osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji (osoby z niepełnosprawnościami, opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, osoby poszukujące zatrudnienia, w tym mieszkańcy osiedli po PGR, rolnicy z małych gospodarstw i ich rodziny), seniorzy – osoby po 60 roku życia i osoby młode – do 25 roku życia.	5 pkt - pozytywne oddziaływanie operacji na przynajmniej jedną ze zidentyfikowanych grup szczególnie istotnych na obszarze LSR, członkowie tej grupy nie mogą stanowić mniej niż 5% wszystkich uczestników/ odbiorców wsparcia w ramach operacji. 0 pkt - brak oddziaływania operacji na grupę szczególnie istotną w LSR na obszarze LGD Puszcza Knyszyńska.	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR	Aby zostały spełnione przesłanki przyznania punktów, Wnioskodawca powinien w operacji zaprojektować i opisać przynajmniej jeden typ działania skierowany do grup szczególnie istotnych na obszarze LSR, w ramach operacji. Dodatkowo członkowie tych grup nie mogą stanowić mniej niż 5% wszystkich uczestników/ odbiorców wsparcia w ramach operacji. Wnioskodawca musi jasno określić do jakiego typu/typów grup będzie kierował wsparcie.
VII. Innowacyjność operacji	Innowacyjność to zmiana mająca na celu wdrożenie nowego na obszarze objętym LSR lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych (kontekst lokalny). Będą więc premiowane zarówno rozwiązania kreatywne (powstające w wyniku autorskiego pomysłu, dotyczące nowych produktów, usług, procesów lub organizacji), jak i imitujące (wzorowane na wcześniej powstałych produktach, usługach, procesach lub organizacji; dotyczące nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych, czy społecznych).	3 pkt - innowacyjność operacji na poziomie Wnioskodawcy/ Beneficjenta/ Gminy członkowskiej LGD/ obszaru LGD 0 pkt - brak wykazanej innowacyjności operacji	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR	Przy ocenie innowacyjności będą premiowane zarówno rozwiązania kreatywne (powstające w wyniku autorskiego pomysłu, dotyczące nowych produktów, usług, procesów lub organizacji), jak i imitujące (wzorowane na wcześniej powstałych produktach, usługach, procesach lub organizacji; dotyczące nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych, czy społecznych).

VIII. Zintegrowanie	Preferuje się operacje łączące różne dziedziny, tematyki, gospodarki, w celu kompleksowego zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb społeczności. Punktowane będzie mi.in. zintegrowanie zasobów rozumiane jako jednoczesne wykorzystanie różnych zasobów lokalnych, specyfiki obszaru, miejsc, obiektów oraz elementów stanowiących dziedzictwo przyrodnicze, historyczne, kulturowe.	4 pkt - operacja zapewnia zintegrowanie. 0 pkt - operacja nie zapewnia zintegrowania	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR	Aby zostały spełnione przesłanki realizacji kryterium Wnioskodawca musi opisać w jaki sposób łączy różne zasoby, dziedziny, tematyki, gospodarki w jaki sposób to wykorzysta w ramach realizacji operacji.
IX. Partnerstwo	Preferuje się operacje realizowane w partnerstwie podmiotów działających na obszarze LSR.	3 pkt – projekt realizowany jest w partnerstwie 0 pkt – projekt nie jest realizowany w partnerstwie	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR, Umowa partnerstwa	Aby otrzymać punkty w tym kryterium wniosek musi zawierać opis partnerstwa i musi być dołączona umowa partnerstwa Opis partnerstwa i umowa partnerstwa muszą zawierać podział obowiązków między partnerami oraz logiczny opis zadań, za które odpowiedzialni są poszczególni Partnerzy w związku z realizacją operacji/działań.
LOKALNE KRYTERIA OCENY OPERACJI (SPECYFICZNE DO TYPU NABORU)				
X. Powstanie dodatkowych miejsc pracy (Przedsięwzięcie 1.1 i 1.2)	Preferuje się operacje zakładające tworzenie nowych miejsc pracy w ciągu całego okresu trwałości projektu ponad minimum wymagane dla danego typu operacji.	7 pkt - w ilości powyżej 1,0 etatu 5 pkt - w ilości powyżej 0,5 do 1,00 etatu 0 – od 0 do 0,5 etatu		Aby uzyskać punkty Wnioskodawca we wniosku musi ująć w przejrzysty sposób ilość miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji w przeliczeniu na etaty średnioroczne w okresie minimum 2 lat – rozpoczęcie działalności gospodarczej, 3 lat – rozwój przedsiębiorczości, po rozliczeniu projektu.

XI. Wzrost przedsiębiorczości i zatrudnienia wśród grup szczególnie istotnych w LSR LGD Puszcza Knyszyńska **(Przedsięwzięcie: 1.1 LSR LGD Puszcza Knyszyńska)**	Preferowane będą premie na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz operacje na rozwijanie działalności gospodarczej dla osób z grup szczególnie istotnych dla obszaru LGD Puszcza Knysyzńska. Zgodnie z LSR LGD Puszcza Knyszyńska grupy szczególnie istotne to: osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji (osoby z niepełnosprawnościami, opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, osoby poszukujące zatrudnienia, w tym mieszkańcy osiedli po PGR, rolnicy z małych gospodarstw i ich rodziny), seniorzy – osoby po 60 roku życia i osoby młode – do 25 roku życia.	6 pkt – osoba składająca wniosek o rozpoczęcie lub rozwijanie działalności gospodarczej jest osobą z grup szczególnie istotnych w LSR 0 pkt – osoba składająca wniosek o rozpoczęcie lub rozwijanie działalności gospodarczej nie jest osobą z grup szczególnie istotnych w LSR	Wniosek o dofinasowanie + zaświadczenie	Przynależność do grupy defaworyzowanej będzie weryfikowana na podstawie zaświadczenia z właściwej instytucji. Aby otrzymać punkty w ramach tego kryterium należy udokumentować przynależność do grupy defaworyzowanej zgodnej z LSR: - osoby bezrobotne muszą przedstawić Zaświadczenie o pozostawaniu w Rejestrze Bezrobotnych przez okres dłuższy niż 6 miesięcy. - osoby niepełnosprawne zaświadczenie o stopniu niepełnosprawności.
XII. Wielkość sieci współpracujących podmiotów (Przedsięwzięcie 1.3)	Preferuje się operacje skupiające jak najwięcej podmiotów.	3 pkt - projekt zakłada współpracę więcej niż 5 podmiotów 0 pkt – projekt zakłada współpracę 5 podmiotów.	Wniosek o dofinansowanie + wstępne porozumienie o współpracy	Niemożliwe jest przyznanie punktów w przypadku braku porozumienia lub innego dokumentu określającego uczestników sieci, pod którym podpisani są jej planowani uczestnicy. Porozumienie nie ogranicza przystępowania do niego kolejnych uczestników.
XIII. Zasięg terytorialny projektu (Przedsięwzięcia: 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 LGD Puszcza Knyszyńska)	Preferowane są projekty w ramach których planowane jest objęcie wsparciem terenu więcej niż jednej gminy.	3 pkt – projekt zakłada działania na terenie więcej niż dwóch gmin 2 pkt – projekt zakłada działania na terenie dwóch gmin 0 pkt - projekt zakłada działania na terenie tylko jednej gminy	Wniosek o dofinansowanie	We wniosku znajduje się wyraźne wskazanie gmin objętych projektem.
XIV. Udostępnianie niepełnosprawnym	Preferowane są projekty w ramach których planowane są rozwiązania	3 pkt - projekt zakłada zastosowanie rozwiązań	Wniosek o dofinansowanie + budżet	W części opisowej projektu musi znaleźć się skorelowana z budżetem informacja o

infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, społecznej i dziedzictwa kulturowego (Przedsięwzięcia: 1.4, 1.5, 2.2 LSR LGD Puszcza Knyszyńska)	infrastrukturalne zwiększające dostępność obiektu / pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych.	infrastrukturalnych zwiększających dostępność obiektu/pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych 0 pkt – projekt nie zakłada takich rozwiązań		usprawnieniach infrastrukturalnych, które ułatwią korzystanie z infrastruktury objętej wsparciem osobom niepełnosprawnym (niezależnie od rodzaju niepełnosprawności).
XV. Udostępnianie obiektu infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, społecznej i dziedzictwa kulturowego Przedsięwzięcia: 1.4, 1.5, 2.2 LSR LGD Puszcza Knyszyńska)	Preferowane są projekty w ramach których planowane jest stworzenie przejrzystego systemu udostępniania obiektu.	3 pkt - projekt zakłada przejrzysty system udostępniania obiektu 0 pkt – projekt nie zakłada takich rozwiązań	Wniosek o dofinansowanie	We wniosku o dofinansowanie musi znaleźć się zapis o tym w jaki sposób udostępniana będzie wsparta infrastruktura po zakończeniu projektu. Opis musi zawierać zarówno dni i godziny w jakich obiekt będzie ogólnodostępny, osobę odpowiedzialną za zmiany w tym zakresie oraz sposób informowania społeczeństwa o tych zmianach.
XVI. Tereny udostępnione mieszkańcom (Przedsięwzięcie 1.5 LSR LGD Puszcza Knyszyńska)	Preferowane są projekty w ramach których planowane jest zwiększenie ilości udostępnionych terenów dla mieszkańców.	3 pkt - operacja zwiększy ilość udostępnionych terenów dla mieszkańców 0 pkt – projekt nie zakłada takich rozwiązań	Wniosek o dofinansowanie	We wniosku o dofinansowanie musi znaleźć się zapis o wielkości powierzchni terenów udostępnionych dla mieszkańców w porównaniu ze stanem przed realizacją projektu.

XVII. Wsparcie rozwoju lokalnych organizacji (Przedsięwzięcia: 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 LSR LGD Puszcza Knyszyńska)	Preferowane są projekty, w ramach których założono partnerstwo organizacji pozarządowych spoza obszaru z organizacjami pozarządowymi, mającymi siedzibę/oddział na terenie LGD Puszcza Knyszyńska (w tym partnerstwo finansowe – polegające na zaplanowaniu co najmniej 20% kosztów kwalifikowanych projektu jako działań organizacji lokalnej) lub realizację projektu przez pozarządową organizację lokalną, jako lidera projektu, której siedziba/oddział jest na terenie LGD Puszcza Knyszyńska (w tym partnerstwo finansowe – polegające na zaplanowaniu co najmniej 20% kosztów kwalifikowanych projektu jako działań organizacji lokalnej).	5 pkt - projekt zakłada partnerstwo z organizacją pozarządową z terenu LGD Puszcza Knyszyńska polegające na zaplanowaniu co najmniej 20% kosztów kwalifikowanych projektu jako działań organizacji lokalnej lub Wnioskodawcą jest organizacja pozarządowa posiadająca siedzibę lub oddział na terenie LGD PK i co najmniej 20% kosztów kwalifikowanych projektu jest działaniami tej organizacji. 0 pkt - projekt nie spełnia ww. warunków	Wniosek o dofinansowanie i budżet	W części opisowej muszą się znaleźć informacje dotyczące Zarządzania projektem oraz z budżetu musi wynikać, że co najmniej 20% kosztów kwalifikowanych projektu jest działaniami organizacji posiadającej siedzibę lub oddział na terenie LGD PK.
XVIII. Okres zameldowania Wnioskodawcy na terenie LGD Puszcza Knyszyńska (Przedsięwzięcie 1.1 – podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej)	Preferuje się stałych mieszkańców obszaru LGD. Premiuje się Wnioskodawców związanych z obszarem min. 2 lata i więcej.	10 pkt - Wnioskodawca udokumentował nieprzerwane zameldowanie na pobyt stały na obszarze LSR powyżej 4 lat licząc do dnia złożenia wniosku. 5 pkt - Wnioskodawca udokumentował nieprzerwane zameldowanie na pobyt stały na obszarze objętym LSR powyżej 2 lat licząc do dnia złożenia wniosku. 0 pkt - Wnioskodawca nie udokumentował nieprzerwanego zameldowania na pobyt stały na obszarze	Zaświadczenie z właściwej Ewidencji Ludności, wskazujące okres zameldowania na pobyt stały	Aby otrzymać punkty w tym kryterium należy dostarczyć aktualne na dzień składania wniosku Zaświadczenie z właściwej Ewidencji Ludności, wskazujące okres zameldowania na pobyt stały.

		objętym LSR licząc do dnia złożenia wniosku.		
XIX. Okres posiadania siedziby firmy lub oddziału na terenie LGD Puszcza Knyszyńska (Przedsięwzięcie 1.1 – rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej)	Preferuje się przedsiębiorców prowadzących działalność na obszarze LGD. Premiuje się Wnioskodawców związanych z obszarem min. 2 lata i więcej.	7 pkt - Wnioskodawca posiada zarejestrowaną firmę lub oddział na obszarze LSR powyżej 3 lat licząc do dnia złożenia wniosku. 5 pkt - Wnioskodawca posiada zarejestrowaną firmę lub oddział na obszarze LSR powyżej 2 lat licząc do dnia złożenia wniosku. 0 pkt - Wnioskodawca nie posiada zarejestrowanej firmy lub oddziału na obszarze LSR powyżej 2 lat licząc do dnia złożenia wniosku.	Wpis do CEiDG lub wpis do KRS	Aby otrzymać punkty w tym kryterium należy posiadać wpis do właściwego rejestru, wskazujący okres posiadania siedziby lub oddziału na terenie LGD PK.
XX. Gotowość techniczna projektu do realizacji (Przedsięwzięcie 1.6 – Odnawialne źródła energii)	LGD premiuje operacje, do których dołączono niezbędne dokumenty i pozwolenia już na etapie składania wniosku.	5 pkt - uzyskano pozwolenie na budowę lub dokonano zgłoszenia robót budowlanych. **0 pkt -** brak wniosku o wydanie pozwolenia na budowę/zgłoszenia robót budowlanych.	Wniosek o przyznanie pomocy	LGD premiuje operacje, do których dołączono niezbędne dokumenty i pozwolenia już na etapie składania wniosku. W przypadku, gdy inwestycja nie wymaga zgłoszenia robót budowlanych lub pozwolenia na budowę wnioskodawca załącza informację właściwego organu potwierdzającego fakt niewymagania w/w dokumentów, lub składa oświadczenie, wówczas wnioskodawca otrzymuje 5 punktów. Dołączone pozwolenie na budowę na etapie składania wniosku nie musi być prawomocne. Zgłoszenie zamiaru budowy/wykonania robót budowlanych nie musi zawierać klauzuli o braku sprzeciwu właściwego organu.